



Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Національний університет "Одеська політехніка"
Національна спілка журналістів України



МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Інновації в освіті: сутність, проблеми, перспективи»
27-28 жовтня 2022 р.

м. Одеса

**Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Національний університет "Одеська політехніка"
Національна спілка журналістів України**



МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

«Інновації в освіті:

сутність, проблеми, перспективи»

27-28 жовтня 2022 р.

м. Одеса

УДК: 37.01+008.2

I 66

I 66 Інновації в освіті: сутність, проблеми, перспективи // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 27-28 жовтня 2022 р.) 124 с.

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інновації в освіті: сутність, проблеми, перспективи» вміщує матеріали, які досліджують проблеми освіти у вимірі сучасних глобальних зрушень, нові стратегії розвитку освіти, здоров'язберігаючі освітні технології, освітні стратегії розвитку духовної та світоглядної культури особистості громадянського суспільства, історію розвитку освіти в Україні та інновації правової освіти.

Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Рекомендовано до публікації Вченою Радою ОДАБА (протокол № 2 від 20.10.2022 року)

УДК: 37.01+008.2

I 66

© Одеська державна академія
будівництва та архітектури, 2022

Глобалізація дає змогу обмінюватися знаннями, технологіями, та сприяє розвитку окремих людей або певних спільнот та суспільства у багатьох куточках світу. З позитивних рис глобалізації загалом та в освіті, зокрема, можна виділити:

глобальний обмін знаннями, навичками та інтелектуальними активами;
сприяння міжнародній співпраці та прийняттю культурного розмаїття;
мультикультурний внесок на різних рівнях між країнами.

У той же час глобалізація має негативні наслідки для країн, що розвиваються, і для слаборозвинених країн. Наприклад:

збільшення технологічного розриву між країнами з різним рівнем розвитку;
зростання нерівності та конфліктів між територіями та культурами;
сприяння домінуванню окремих культур над іншими.

Отже, освіта є головною проблемою для всіх суспільств, адже є основною рушійною силою економічного, соціального та людського розвитку, яка підпорядковується результатам прогресу. Саме період глобалізації створює нові умови для розвитку освіти та вимагає від неї певних змін, які будуть відповідати новій системі взаємодії у світі.

Література:

1. Braga M. Institutional Reforms and Educational Attainment in Europe: A Long Run Perspective / M. Braga, D. Checchi, E. Meschi. // *IZA Discussion Paper*. – 2011. – №6190.
2. United Nations. The 17 Goals [Електронний ресурс] / United Nations – Режим доступу до ресурсу: <https://sdgs.un.org/goals>.

Шоу Бінбін – аспірант кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МІЖЕТНІЧНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

В історії людства нетерпимість була присутня завжди, породжуючи війни, релігійні переслідування та ідеологічні протистояння. Відсутність толерантності призводить до агресивності, запальності та необдуманості, від чого сумні наслідки, в більшості випадків, були неминучими. Ці потрясіння продемонстрували всьому світу, що захист прав народів на національне самовизначення, на збереження та розвиток рідних мов та національних культур є необхідною умовою для збереження миру та стабільності у всьому світі!

В інтересах міжетнічної, міжконфесійної згоди істотно важливо, щоб окремі люди, громади та нації визнавали та поважали культурне різноманіття людської спільноти. Світ неможливий без толерантності, а розвиток держави та її демократія неможливі без миру. Толерантність необхідна у відносинах, як між окремими людьми, так і на рівні сім'ї та громади. У школах та університетах, у рамках неформальної освіти, вдома та на роботі необхідно зміцнювати дух толерантності та формувати ставлення відкритості, солідарності та уваги один до одного. Засоби комунікації відіграють величезну роль у справі сприяння вільного та відкритого діалогу та обговорень, поширенню цінностей толерантності та роз'ясненню небезпеки прояву байдужості по відношенню до «набираючих силу груп та ідеологій, що проповідують нетерпимість».

Унікальність кожного індивіда полягає в тому, що немає йому подібного в суспільстві, і, як було б нецікаво жити, якби люди були однаковими. Припустимо, що всі ми схожі: у нас немає імен, немає своїх думок, немає своїх переконань. Наш світ перетворився б на подобу людського суспільства, як у романі Є. Замятіна «Ми», де замість імен – номери, де немає живих почуттів, а на кохання відводиться певна година, де люди не мають своєї думки [3]. У такому суспільстві людина перестає співчувати, співпереживати чужому горю, стає нетерпимою, а іноді агресивною. Насправді ж все навпаки: всі ми різні, у кожного своя думка, спосіб життя, традиції, своя релігія, свої національні особливості, свій менталітет.

Якщо одна особа чимось не схожа на інших, то це не означає, що вона може бути кращою або гіршою за когось. Своєю оригінальністю людина не ображає, а навпаки, збагачує іншого. Французький письменник Антуан де Сент-Екзюпері якось сказав: «Якщо я чимось не схожий на тебе, я цим зовсім не ображаю тебе, а навпаки, обдаровую» [4]. У цьому контексті поняття «обдаровувати» слід розглядати у значенні «дати інформацію про нове, несхоже на тебе», і це є збагаченням особистого інтелекту іншої особистості.

Дуже важливо зрозуміти його у всьому різноманітті, щоб це поняття служило кожному представнику людського суспільства, допомагало зробити його і суспільство кращим, стало тим «золотим ключиком», який відкриє нам двері у світ любові, добрих стосунків, взаємодопомоги. У багатьох сучасних тлумачних словниках зазначено, що толерантність (від латів. *tolerantia* - терпіння) – толерантність до чужого способу життя, поведінки, звичаїв, почуттів, думок, ідей, вірувань [1]. Толерантність - це, передусім, активне ставлення, яке формується на основі визнання універсальних прав та основних свобод людини. Сьогодні всі вільні дотримуватись своїх переконань, але ми маємо визнавати таке ж право за іншими. Люди за своєю природою різняться за зовнішнім виглядом, становищем, мовленням, поведінкою та цінностями, і мають право жити у світі, зберігаючи свою індивідуальність.

На сьогоднішній день поняття про толерантність має суто найважливіший характер у молодіжному середовищі, бо саме за нами будується наше майбутнє, майбутнє нашої країни. Отже, щоб наша країна була розвиненою і досконалою, необхідно постаратися зробити все можливе для цього. Якщо ж толерантність у нас буде розвинена і вихована, то це послужить гарантією запобігання міжнаціональним конфліктам, протистоянням етнічним і релігійним екстремізму, а також низькому рівню зневажливих відносин в оціночних характеристиках представників різних народів або принижують національну гідність людей, що належать до іншої культури, раси.

Якщо у молодіжному середовищі буде сформована толерантність, то насамперед не буде міжетнічних конфліктів, розбіжностей між людьми і, отже, між державами. І тому заклик виховати в собі те, що послужить користю не тільки для окремої особистості, але і для держави в цілому можна називати закликом до встановлення толерантності в суспільстві. А розпочинати виховання принципів толерантного ставлення один до одного треба ще в ранньому віці: у сім'ї, у дитячому садку, у початкових класах школи. У молодих людях, які надійшли до вищих навчальних закладів, можна лише продовжити зміцнювати ці принципи, оскільки студентська молодь – це особи, що вже встановилися, з певним переліком поглядів, інтересів та амбіцій.

Для формування громадянського суспільства необхідне виховання громадянина - людини, що володіє відповідними цьому суспільству ціннісними орієнтаціями. Однією з найважливіших якостей, властивих такій людині, є етнічна толерантність – уміння терпимо, а головне – з розумінням ставитися до людей інших національностей, до їх звичаїв, традицій, культури, зразків поведінки, способу життя. Етнічна толерантність чи, навпаки, етнічна нетолерантність багато чому визначає характер міжнаціональних відносин.

Формування толерантної особистості, здатної до реалізації особистих і професійних компетенцій в умовах сучасного поліетнічного простору стає об'єктивною вимогою часу.

Повага - це почуття, засноване на визнанні чийось переваг, заслуг, якостей; поважати – це означає «бути уважним, виявляти увагу». Поважати інших у їхній значущості, у їхній свободі вибору та свободі рішень означає, за З. Бауманом, «шанувати в іншому значимість, у чужому чужість при цьому подібність між мною та іншим полягає в нашій відмінності, в універсальності нашої унікальності. Лише шануючи мою власну відмінність, я можу поважати й відмінність інших людей [2].

Отже, толерантність як особливість свідомості чи особистісна риса не властива людині спочатку і може ніколи не з'явитися, не спеціально вихована, сформована. Навпаки, людині радше органічно властива протилежна тенденція – настороженість, що легко

переходить у ворожість, агресію по відношенню до тих, хто від неї відрізняється, на неї не схожий. Кожна людина має несвідомий механізм, який фіксує ставлення «свій - чужий»[5].

Література:

1. Асмолов А. Г. На пути к толерантному сознанию. М., Смысл, 2000. 255с.
2. Бауман Зигмунт *Индивидуализированное общество*. Авторы. Пер. с англ. под ред. В.Л. Иноземцева М.: Логос, 2005. 390 с.
3. Замятин Е. «Мы»: Текст и материалы к творческой истории романа / Сост., подгот. текста, публ., коммент. и статьи М. Любимовой и Дж. Куртис. СПб.: Мирь, 2011. 608 с.
4. Сент-Экзюпери А. де Военные записки. 1939-1944: Худож. публицистика. Пер. с фр. / Предисл. Л. Г. Андреева. М.: Прогресс, 1986 272с.
5. Якимович А. К. «Свой-чужой» в системах культуры. *Вопросы философии*. 2003. № 4. С. 48–60.

Щербина Олег Сергійович – аспірант кафедри екології Одеської державної академії будівництва та архітектури

Науковий керівник: Кадієвська Ірина Аркадійвна – доктор філософських наук, професор, завідувача кафедри філософії, політології, психології та права Одеської державної академії будівництва та архітектури

НОВІ ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Освітня система ХХІ століття має пережити трансформації, пов'язані з адаптацією до того майбутнього, яке нас очікує. Глобалізація передбачає єдність економічних, політичних і культурних процесів, що зближує економічний розвиток країн, але не ліквідує розрив між бідними та багатими країнами. Цінності, на основі яких здійснюється глобалізація, хоча й універсальні, проте абстрактні. Ринкова економіка, раціональність, демократія, соціально-правова держава, освітні цінності різні в різних країнах, їх реалізація залежить від культури й традицій суспільства. А.Д. Урсул в якості нової освітньої парадигми розглядає модель, що базується на принципах відкритості майбутньому, безперервності та перспективності розвитку. Методологічною основою нової освітньої парадигми виступає переорієнтація ціннісних підвалин в змісті освітніх систем на фундаментальний науковий інструментарій гуманістичного характеру. В цій новій парадигмі головне місце відводиться аналітичним навичкам, умінню шукати та знаходити інформацію, перевіряти нові гіпотези, оцінювати отримувані дані. Зростання швидкості інтелектуальної та технологічної інформації призводить до швидкого впровадження нових знань в суспільство та їх інтеграції між різними галузями. Водночас мало володіти інформацією, необхідно її перетворити в знання. Перетворення інформації в знання, її систематизація та перероблення здійснюється в процесі освітньої та науководослідної діяльності. Тому процес навчання новому не може припинитися. В глобалізованому світі розвиток суспільства на базі нових інформаційних і цифрових технологій вимагає від людини постійно вчитися, пізнавати, опановувати і не тільки перетворювати інформацію в знання, а й купувати відповідні компетентності, розвивати творчі здібності. Можна говорити про освоєння в освітньому просторі цінностей нової філософії освіти. Вона формується під суттєвим впливом глобалізації, яка виявляє свої системи цінностей та життєвих сенсів. Виникають нові вимоги до сучасного світорозуміння, яке має трансформуватись в глобальне світорозуміння, в результаті якого ті, хто навчається, будуть краще знаходити зв'язки між фактами та будувати єдину всеохоплюючу картину світу. Глобалізація освіти являє собою об'єктивний незворотний процес, який обумовлений соціально-економічним, політичним і культурним зближенням країн і народів. Глобалізація освіти формує свою філософію і світогляд, мораль і систему цінностей. Її прояв двоякий, з одного боку, глобалізація являє собою об'єктивний процес інтеграції освітніх систем, який сприяє взаємопроникненню культур, обмін інформацією та досвідом, можливості наукової та